

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI



18.06.2024

EM2025/97

I henhold til § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om hvilke servicekontrakter vi har behov for i fremtiden.

(Medlem af Inatsisartut Nivi Rosing, Inuit Ataqatigiit)

Den almindelige forsyning her i vores land er meget forskellig, hvor folk der bor uden for byerne, får en ringere service uden for højsæson hvad angår vareforsyning og passagerbefordring.

Med dette som baggrund mener jeg at der skal være et forslag til forespørgselsdebat omkring servicekontrakter, hvor vi må debattere et minimum af krav der skal stilles for Naalakkersuisuts servicekontrakter f.eks. med Air Greenland, Royal Arctic Line og Tusass.

Ligeledes ønsker jeg at spørge Inatsisartut om de ønsker andre aktører, såfremt i ikke er tilfredse med den service der ydes.

I forbindelse med Naalakkersuisuts fremsættelse af forslag til Finanslov for 2026 kan man konstatere, at der bruges 276 mio. kr. til forsyning og 189 mio. kr. til passagerbefordring. Dermed er bevillinger til servicekontrakter en betydelig del af vores lands bevillinger, set i lyset af vores lands samlede økonomi.

På nuværende tidspunkt varetager KNI Pilersuisoq forsyning til 64 bosteder, og derudover har de en aftale med Naalakkersuisut om at varetage bankforsyning i steder uden banker. På grund af folks fraflytning væk fra Pilersuisoqs områder skrumper kundegrundlaget og da man lukkede taxfreebutikken i Kangerlussuaq har haft negativ indflydelse på Pilersuisoqs økonomi. Ligeledes meldes det ud, at ophør af returpantssystemet her i landet har haft indflydelse på omsætningen.¹ Dette viser at politiske beslutninger om ændring i samfundet mærkes i større grad af offentligt ejede aktieselskaber.

2023 underskrives der en ejerskabspolitik vedrørende Selvstyrets aktieselskaber, hvor kun den nuværende opposition ikke var en del af aftalen.² Aftalen indeholder en statusopgørelse, og jeg mener at der er sket store ændringer siden 2023.

For det første er vores økonomi blevet mere presset, og selskaberne, på nær KNI Pilersuisoq har underskud. Hos RAL har man i det første halve år også haft underskud.³ Her i foråret meldte Air

¹ <https://kl.sermitiaq.ag/inuussutissarsiutit/kni-a/s-ilungersorpoq-73-millionit-koruuninik-amigartooruteqartoq/2271987>

² <https://naalakkersuisut.gl/-/media/filer/formandens-departement/aftale-om-ejerskabspolitik-kal--ny.pdf>

³ <https://kl.sermitiaq.ag/inuiaqatigiit/ral-ukiup-affaani-siullermi-amigartooruteqartoq/2273113>

Greenland ud at de er udfordret på passagerbefordringen samt på økonomien ⁴. Arctic Umiaq Lines passagerskib Sarfaq Ittuk er forældet, og vi skal også tage stilling til, om vi ønsker at bevare skibe til passagertransport ⁵. Ligeledes er der underskud hos vores driftsselskab Nukissiorfiit ⁶. På grund af alle disse og set i lyset af landets økonomi, er grundlaget for ejerskabspolitikken fra 2023 ændret radikalt, hvorfor jeg mener at den bør revideres.

For det andet; set i lyset af vores fremtidige økonomi og så længe vi kun har vores eksisterende grundlag for vores økonomi, skal vi debattere vores ejerskabspolitik for at styrke vores økonomi. Det er nødvendigt at vores selskaber bidrager med indtægter til Landskassen, og jeg mener at vi i respekt med det spredte bosætningsmønster vi har, må debattere hvilken forsyning vi forestiller os fremadrettet.

Skal vi fortsætte med at have en ulige forsyning? Hvilke minimumskrav skal vi stille til vores aktieselskaber? Er selskabernes samfundsmæssige ansvar tilfredsstillende?

God debat.

⁴ <https://knr.gl/kl/nutaarsiassat/angallassinikkut-aningaasaqarnikkullu-ilungersunartorsiorpugut>

⁵ <https://knr.gl/kl/nutaarsiassat/sarfaq-ittuk-pisoqalivoq-umiarsuartaarnissarli-aningaasasaqartinneqangilaq>

⁶ <https://kl.sermitiaq.ag/inuiaqatigiit/nukissiorfiit-amigartooruteqaqqittut/2243456>